

MORAVSKÉ ŠVÝCARSKO

1. vojenské mapování

BILDER

aus der

Mährischen Schweiz

und

ihrer Vergangenheit

von

Dr. Heinrich Wankel.

Mit Illustrationen nach Originalen von Jos. Manes, Fried. Havránek, Fried. Wachsmann, Heinr. Meyer, Eman. Hercik, Joh. Havelka und Wilh. Wankel.

Titulní list Wankelovy knihy / The title page of the Wankel's book

Znak Blansko z roku 1899
Emblem of Blansko from 1899

OBRAZY

Z MORAVSKÉHO ŠVÝCARSKA

PICTURES

FROM THE MORAVIAN SWITZERLAND

Jindřich Wankel

MORAVSKÝ KRAS s blízkým okolím se až do roku 1899 označoval jako MORAVSKÉ ŠVÝCARSKO. O jeho popularizaci se nejvíce zasloužil blanenský lékař, speleolog, archeolog a paleontolog Jindřich Wankel. V roce 1882 vydal německy psanou knížku „Bilder aus der Mährischen Schweiz und ihre Vergangenheit“ neboli „Obrazy z Moravského Švýcarska a jeho minulosti“. Prozkoumejte některé pamětihodnosti na dobových obrazech.

MORAVIAN KARST with its close surroundings was referred to as MORAVIAN SWITZERLAND until 1899. Doctor from Blansko, speleologist, archaeologist and paleontologist Jindřich Wankel contributed most to its popularisation. In 1882 he published German-language book „Bilder aus der Schweiz und ihre Vergangenheit“ or „Pictures from the Moravian Switzerland and its past“. Explore some of the landmarks on contemporary pictures.

1. Zámek Rájec, Jacob Alt, 1855
2. Sloupská jeskyně, Jacob Alt, 1855
3. Eliščina jeskyně, Jindřich Wankel, 1880
4. Propadání Nová Rasovna, kolem roku 1900
5. Propast Macocha, Ferdinand Runk, 1827
6. Výtok Punkvy, Karel Absolon, počátek 20. stol.
7. Cisařská jeskyně, Josef Fischer, kolem roku 1790
8. Osada Skalní Mlýn, počátek 20. stol.
9. Mariánská huta, Franz Conrad, počátek 19. stol.
10. Jeskyně Býčí skála, Franz Richter, 1828
11. Rudické propadání, počátek 20. stol.
12. Výpustek, Josef Fischer, 1804
13. Křtiny, Franz Richter, 1831
14. Vranovský klášter, Franz Richter, 1828
15. Adamovský zámek, 2. polovina 19. stol.
16. Zámek Račice, 1866
17. Brno s kopcem Hády, Folbert van Alten-Allen, 1691
18. Mlýn v údolí Řičky, počátek 20. stol.
19. Ochozská jeskyně, Jindřich Wankel, 1857

1. Chateau Rájec, Jacob Alt, 1855
2. Sloupská jeskyně, Jacob Alt, 1855
3. Eliščina jeskyně, Jindřich Wankel, 1880
4. Nová Rasovna Sink, about 1900
5. Macocha Abyss, Ferdinand Runk, 1827
6. Punkva Spring, Karel Absolon, early 20th century
7. Cisařská jeskyně, Josef Fischer, about 1790
8. Skalní Mlýn Hamlet, early 20th century
9. Mariánská Ironwork, Franz Conrad, early 19th century
10. Býčí skála Cave, Franz Richter, 1828
11. Rudice Sink, early 20th century
12. Výpustek Cave, Josef Fischer, 1804
13. Křtiny Village, Franz Richter, 1831
14. Vranov Monastery, Franz Richter, 1828
15. Chateau Adamov, 2nd half of 19th century
16. Chateau Račice, 1866
17. Brno with Hády Hill, Folbert van Alten-Allen, 1691
18. Mill in the Řička Valley, early 20th century
19. Ochozská Cave, Jindřich Wankel, 1857

MORAVIAN SWITZERLAND

1st Military Survey

1. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ (1764–1768)

Jeho podkladem se stala Müllerova mapa z roku 1720 zvětšená do měřítka 1:28 800. Důstojníci vojenské topografické služby projížděli krajinu na koni a mapovali pouhým pozorováním v terénu. Jeden důstojník za léto zmapoval až 350 km². Před mapováním nebyla z finančních a časových důvodů vybudována síť přesné a astronomicky určených trigonometrických bodů. Velká pozornost byla věnována komunikacím (rozlišeny podle sjezdnosti – císařské silnice aj.), řekám, potokům i umělým strouhám, využití půdy (orná půda, louky, pastviny atd.) i různým typům budov – kostely, mlýny. Díky barevnému rozlišení jednotlivých složek (mapy byly ručně kolorovány) je lze snadno identifikovat. Význam 1. vojenského mapování spočívá nejen v jeho podrobnosti, měřítku a téměř vyčerpávajícím písemném operátu, ale též v době jeho zhotovení. Zachycuje území Čech, Moravy a Slezska jako celek v době před nástupem průmyslové revoluce, v době největšího rozkvětu kulturní barokní krajiny a její nejvyšší diverzity.

<http://oldmaps.geolab.cz/>

1ST MILITARY SURVEY (1764–1768)

The Müller's maps were used as the base of this survey from 1720 (transformed to the larger scale 1:28 800) were used. Officers of the Military Topographic Service were riding through the country on horses and mapped it by simply observing the terrain and anticipating the distances. An officer was able to map the area of 350 square km per summer. Financial and time restrictions caused that the survey was not based on any net of precisely defined triangular points. The great attention was devoted to communications (distinguished by passability – imperial roads, etc.), rivers, streams and artificial gullies, landuse (arable land, meadows, pastures, etc.) and various types of buildings (churches, mills etc.). All of them were significant for military purposes. Thanks to the different colors representing the individual landscape components they are easy to distinguish. The importance of the 1st Military Survey lies not only in its preciousness, scale and detailed military-topographical descriptions, but also in time of its creation. It gives us the opportunity to view the area just before the beginning of the industrial revolution which is the period of the full bloom of cultural baroque landscape and its highest diversity.

FOTOGRAFIE, ILUSTRACE, MAPY / PHOTOS, ILLUSTRATIONS, MAPS

Ivan Balák, Antonín Přichystal, Olga Suldovská, Hana Šturmová, Petr Zajíček, archiv Ivan Balák, archiv Správa jeskyní České republiky

GRAFICKÁ ÚPRAVA / GRAPHIC DESIGN

Ivan Balák

REALIZACE / REALIZATION

Správa jeskyní České republiky / Cave Administration of the Czech Republic
Správa jeskyní Moravského krasu / Cave Administration of the Moravian Karst

2016